

พฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ทโฟนในกลุ่มวัยรุ่น

Behavior and Factors of Smartphone Usage among Adolescents

พิชยาวัฒนะนุกุล¹ วาสนาพิวชม¹

เปรมจันทร์สว่าง²

บทคัดย่อ

สมาร์ทโฟนมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบันโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น จากสถิติพบว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่ใช้สมาร์ทโฟนมาก ที่สุดของเอเชียและมีแนวโน้มที่จะใช้งานเพิ่ม มากขึ้นในยุคการเชื่อมต่อไร้สาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ สมาร์ทโฟนมีฟังก์ชันการ ทำงาน และฟังก์ชันประยุกต์ต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเดิมเดิมกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นซึ่งถือเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และพกพาสมาร์ทโฟนติดตัวอยู่ตลอดเวลา ในงานนี้ผู้เขียนศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในกลุ่มวัยรุ่นแบ่งออกได้ 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication), 2. ด้านความบันเทิง (Entertainment), 3. ด้านการสืบค้นข้อมูล (Data Search), 4. ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network), 5. ด้านกรณีฉุกเฉิน (Emergency), 6. ด้านการศึกษา (Education) และ 7. ด้านการอำนวยความสะดวก (Facility) และจากผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ และระดับการศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Demographic Factors) จากผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของผู้เรียน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน, พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน, สมาร์ทโฟนกับวัยรุ่น

¹ นักศึกษา สาขาสารสนเทศศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

Nowadays, smartphone plays an important role in our life style, especially among adolescents. From statistic, it is shown that in the era of wireless connection technology, adolescents have been one of the most smartphone usage groups in Asia. Smartphone, containing several utility functions and applications, supports daily life activities and makes our living easier, as well. In this work, the research review on behavior and factors of smartphone usage among adolescents is presented. The results shows that the smartphone behavior can be divided into 7 groups including communication, entertainment, data searching, social network, emergency, education and facility. From the results of statistical tests, they show that sex, age groups and income levels, viewed as the demographic factors, affect the smartphone behavior. Consequently, we can apply these as additional information for learning and study patterns design in line with smartphone behavior among adolescents.

Keywords: Factors affecting the smartphone usage, Behavior usage smartphone, Smartphone and adolescents

1. บทนำ

สมาร์ทโฟน (Smartphone) เรียกได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของมนุษย์และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นอุปกรณ์สื่อสารที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ด้วยความสามารถในการติดต่อสื่อสารและความสะดวกสบายในการพกพาเคลื่อนที่ไปได้ทุกที่ ทำให้ลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้มีความต้องการใช้บริการสมาร์ทโฟนเพิ่มสูงขึ้น จึงมีการขยายตัวของตลาดสมาร์ทโฟน ดังจะเห็นได้จากอัตราการใช้สมาร์ทโฟนในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปี 2559 ที่มีการใช้งานเพิ่มขึ้นจาก 14.4 ล้านเครื่อง ถึง 22.8 ล้านเครื่อง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) ซึ่งการเติบโตในครั้งนี้ถูกขับเคลื่อนโดยผู้ใช้งานที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี นับเป็น 58% ของผู้ใช้สมาร์ทโฟนทั้งหมด (สำนักวิจัยสยามเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตโพล , 2559)

กลุ่มวัยรุ่นคือบุคคลที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นไทยมีและใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอันดับ 1 ของเอเชีย และทำสถิติพูดคุยผ่านโทรศัพท์มือถือนานถึง 1.7 ชั่วโมงต่อวัน (บริษัทซินโนเวล ประเทศไทย จำกัด , 2553) อันเป็นผลมาจากวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคมและกลุ่มเพื่อน และวัยรุ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารเป็นอย่างมาก อาทิ การส่งและรับข้อความแบบโต้ตอบทันที (Chat) ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line), เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น ซึ่งเป็นฟังก์ชันส่วนหนึ่งในสมาร์ทโฟน ดังนั้นวัยรุ่นจึงต้องปรับตัวให้ทันสมัยเข้ากับสภาพแวดล้อมสังคม ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้อัตราการใช้สมาร์ทโฟนในประเทศไทยมีอัตราเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี เพิ่มขึ้น 15% จากปี 2556 จนถึงปี 2560 (Vserv, 2016) หากวัยรุ่นใช้สมาร์ทโฟนในทางที่ถูกต้องจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างมากแต่ถ้าใช้ในทางที่ผิดหรือใช้มากเกินไปจะก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกายและเป็นผู้ที่ไม่สนใจคนรอบข้าง ขาดมนุษยสัมพันธ์ในการเข้าสังคมและนำมาซึ่งการเป็นโรคเสพติดสมาร์ทโฟนในที่สุด นอกจากนี้จะเห็นว่า ค่ายมือถือต่างๆ อาทิเช่น แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (AIS) ดีแทค (Dtac) ทรูมูฟ (TrueMove) มีการแข่งขันทางการตลาดโดยลดราคาค่าเครื่อง หากซื้อแพ็คเกจเสริมรายเดือนและมีโปรโมชั่นที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นมากมาย เช่น โปรโมชั่น 19 บาทโทรทุกเครือข่าย 60 นาที/วัน โปรโมชั่นอินเทอร์เน็ต 5 GB/วัน ในราคา 75 บาท ซึ่งกลยุทธ์ทางการตลาดดังกล่าวสามารถเป็นสิ่งจูงใจในการซื้อและใช้บริการสมาร์ทโฟนของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

ในบทความนี้ผู้เขียนเรียบเรียงเนื้อหาเกี่ยวกับ กับพฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ทโฟนในกลุ่มวัยรุ่นออกเป็น 6 หัวข้อ เป็นซึ่งประกอบด้วย หัวข้อ 1 บทนำ หัวข้อ 2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา หัวข้อ 3 อธิบายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของสมาร์ทโฟน หัวข้อ 4 และ หัวข้อ 5 อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมและการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน และหัวข้อ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ตโฟนของวัยรุ่นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ตโฟนของวัยรุ่น

3. ความหมายและความสำคัญของสมาร์ตโฟน

3.1 ความหมายของสมาร์ตโฟน

เนื่องจากในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานไม่ได้มีการให้ความหมายของสมาร์ตโฟนไว้ ผู้เขียนจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของสมาร์ตโฟนที่มีผู้กล่าวไว้ในงานวิจัยต่างๆมาอธิบาย พัทธนา สุวรรณแสน , วิวรรณกาญจน์วชิ และกนกกรณณ์อ่วมพราหมณ์ (2557) อธิบายว่า สมาร์ตโฟน หมายถึง โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารไร้สาย ใช้ในการติดต่อสื่อสารและสะดวกในการพกพาเคลื่อนที่ไปได้ทุกที่และมีบริการเสริม มีความสามารถคล้ายคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กและสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของ ธัญธัช วิฑิตภูมิประเทศ (2559) ที่อธิบายว่า สมาร์ตโฟน หมายถึง โทรศัพท์พกพาซึ่งมีความสามารถคล้ายคอมพิวเตอร์และสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าสมาร์ตโฟน คือการผสมผสานระหว่างเครื่องช่วยงานส่วนบุคคลแบบดิจิทัล (Personal Digital Assistants) หรือเครื่องพีดีเอ (PDA) กับโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยสมาร์ตโฟนมีระบบปฏิบัติการ (Operating System) ที่สามารถพัฒนาให้รองรับโปรแกรมประยุกต์ (Applications) ขึ้นได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wang, Xiang & Fesenmaier (2016) ที่กล่าวว่า สมาร์ตโฟน หมายถึง โทรศัพท์ กึ่งคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่รวบรวมอุปกรณ์ดิจิทัลหลายอย่าง มีระบบปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการทำงานของสมาร์ตโฟนขึ้นอยู่กับฟังก์ชันเฉพาะและการประยุกต์ใช้ ดังนั้น สมาร์ตโฟน หมายถึง โทรศัพท์มือถือ ที่สามารถเชื่อมต่อด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายแบบไร้สาย พร้อมฟังก์ชันการทำงานที่นอกเหนือจากโทรศัพท์มือถือทั่วไปโดยอาศัยระบบปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพเปรียบเสมือนคอมพิวเตอร์ขนาดพกพา มีความยืดหยุ่นและความคล่องตัวในการใช้งานสูง สามารถติดตั้งโปรแกรมประยุกต์ (Applications) ที่หลากหลายทำให้สมาร์ตโฟนมีความสมบูรณ์และช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมหรือธุรกรรมออนไลน์ ผ่านระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายแบบไร้สาย

3.2 ความสำคัญของสมาร์ตโฟน

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในสมาร์ตโฟนนั้นเติบโตตลอดเวลา มิได้หยุดอยู่เพียงแค่ที่การสนทนาโต้ตอบ และส่งข้อความ เท่านั้น แต่ยังสามารถทำหน้าที่ได้หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่ติดตั้งในเครื่อง Alson & Misagal (2016) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสมาร์ตโฟนไว้ว่า สมาร์ตโฟน (Smartphone) ทำให้ผู้ใช้สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งข้อความ ,การโทร ,การเปิดเอกสาร หรือการตรวจสอบ อีเมล (E-mail)การเรียกใช้งานอินเทอร์เน็ต และดาวน์โหลดไฟล์ได้อย่างสะดวกสบาย เทคโนโลยีสมาร์ตโฟนให้ประโยชน์สำหรับผู้ใช้งานอย่าง

มากในการเข้าถึงและเผยแพร่ข้อมูลอย่างรวดเร็ว แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธนา สุวรรณแสน และคณะ (2557) กล่าวว่า สมาร์ทโฟน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคมด้วยความสามารถในการติดต่อสื่อสารและความสะดวกในการพกพาไปได้ทุกที่ ทำให้สามารถลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างแท้จริงและสมาร์ทโฟนได้กลายเป็นที่นิยมทั่วโลกและเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของคนสมัยใหม่เนื่องจากสามารถอำนวยความสะดวกในด้านการสื่อสารเช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์ สามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันต่างๆได้ (Gao, Li, Zhu, Liy & Liu, 2016) และเป็นโทรศัพท์มือถือที่มีระบบปฏิบัติการ (Operating System) ที่สามารถประมวลผลขั้นสูงเพื่อควบคุมการทำงานพื้นฐานและรองรับการทำงานของโปรแกรมประยุกต์ (Applications) โดยอาศัยการเชื่อมต่อที่หลากหลายสามารถใช้อินเทอร์เน็ตไว้ค้นหาข่าวสารที่ทันสมัยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ เพราะว่าโทรศัพท์สมาร์ทโฟนนั้นสามารถรองรับเกี่ยวกับการใช้งานบน เครือข่ายสังคมออนไลน์ ยกตัวอย่างการใช้งาน เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), อินสตาแกรม (Instagram) และยังมีโปรแกรมประยุกต์เกมต่างๆทำให้เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น (Alfawareh&Jusoh, 2014 และ พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก , 2557) เช่นเดียวกับ Wang et al (2016) กล่าวว่า สมาร์ทโฟนได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันสำหรับนักเดินทาง เนื่องจากต้องใช้ในการอำนวยความสะดวกในเรื่องค้นหาสถานที่ท่องเที่ยว รถประจำทางในแต่ละสถานที่

ดังนั้น สมาร์ทโฟนจึงมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสังคมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มนุษย์ต้องการความรวดเร็ว พร้อมก้าวทันสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสมาร์ทโฟนเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งช่วยลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการใช้งานได้เป็นอย่างมาก สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตในทุกๆด้าน อาทิ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการศึกษา ด้านความบันเทิง และทำให้สามารถรับรู้เรื่องราวข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

4. พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น จะเห็นได้ว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนหลากหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นที่สามารถบ่งบอกพฤติกรรมแต่ละด้านในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น เก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามโดยถามความถี่ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ลักษณะการใช้งานในบทความนี้ผู้เขียนจึงจำแนกพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นออกเป็น 7 ด้าน คือ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication) 2. ด้านความบันเทิง (Entertainment) 3. ด้านการสืบค้นข้อมูล (Data Search) 4. ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) 5. ด้านกรณีฉุกเฉิน (Emergency) 6. ด้านการศึกษา (Education) 7. ด้านการอำนวยความสะดวก (Facility) แสดงได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนและลักษณะการเก็บข้อมูล

กลุ่มพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน	รูปแบบการเก็บข้อมูล	ชนิดข้อมูล	งานวิจัยที่ใช้
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication)	1.1 ค่าความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 1.1.1 โทรเข้า-ออก 1.1.2 รับ-ส่งข้อความ 1.1.3 ตรวจสอบอีเมล	เชิงปริมาณ	- Alfawareh & Jusoh (2014) - พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2557) - พัทธนา สุวรรณแสน และคณะ (2557) - Alson & Misagal (2016)
	1.2 ลักษณะพฤติกรรมการใช้งาน 1.2.1 การโทรเข้า-ออก 1.2.2 การรับ-ส่งข้อความ 1.2.3 การตรวจสอบอีเมล	ข้อความ	Wang et al (2016)
2. ด้านความบันเทิง (Entertainment)	2.2 ค่าความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 2.2.1 ฟังเพลง 2.2.2 ถ่ายภาพ 2.2.3 ถ่ายวิดีโอ 2.2.4 ดูหนัง 2.2.5 อ่านหนังสือ	เชิงปริมาณ	- Alfawareh & Jusoh (2014) - พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2557) - พัทธนา สุวรรณแสน และคณะ (2557) - Alson & Misagal (2016)
	2.3 ลักษณะพฤติกรรมการใช้งาน 2.3.1 การฟังเพลง 2.3.2 การดูหนัง 2.3.3 การอ่านหนังสือ 2.3.4 การเล่นเกม	ข้อความ	Wang et al (2016)
3. ด้านการสืบค้นข้อมูล (Data Search)	3.1 ค่าความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 3.1.1 ท่องอินเทอร์เน็ต 3.1.2 ตรวจสอบหน้าเว็บไซต์	เชิงปริมาณ	- Alfawareh & Jusoh (2014) - Alson & Misagal (2016)
	3.2 ลักษณะพฤติกรรมการใช้งาน 3.2.1 การท่องอินเทอร์เน็ต เพื่อค้นหาสถานที่ท่องเที่ยว 3.2.2 การค้นหาร้านอาหาร 3.2.3 การค้นหาแหล่งช้อปปิ้ง 3.2.4 การตรวจสอบสภาพ อากาศ 3.2.5 การตรวจสอบราคาหุ้น	ข้อความ	Wang et al (2016)

กลุ่มพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน	รูปแบบการเก็บข้อมูล	ชนิดข้อมูล	งานวิจัยที่ใช้
4. ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network)	4.1 ค่าความถี่การใช้งาน 3 ระดับ/ คาบเวลา 4.1.1 การเข้าใช้งานเครือข่าย สังคมออนไลน์ 4.1.2 การใช้งานแอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก	เชิงปริมาณ	- Alfawareh & Jusoh (2014) - พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2557) - พัทธนา สุวรรณแสน และคณะ (2557) - Alson & Misagal (2016)
5. ด้านกรณีฉุกเฉิน (Emergency)	5.1 ค่าความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 5.1.1 การโทรหาตำรวจเมื่อ เกิดเหตุการณ์อันตราย 5.1.2 โทรหาโรงพยาบาลเมื่อ เกิดอุบัติเหตุ 5.1.3 ใช้ไฟฉายเมื่ออยู่ในที่มืด	เชิงปริมาณ	Alson & Misagal (2016)
6. ด้านการศึกษา (Education)	6.1 ความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 6.1.1 เข้าสู่ระบบรายวิชา 6.1.2 ทำการบ้าน 6.1.3 ดาวน์โหลดเนื้อหาในชั้น เรียน 6.1.4 อ่านเนื้อหาที่เรียน 6.1.5 บันทึกเสียงเนื้อหาที่ เรียน	เชิงปริมาณ	Alfawareh & Jusoh (2014)
	6.1.6 ใช้เป็นเครื่องคิดเลขเพื่อ การเรียนรู้	เชิงปริมาณ	Alson & Misagal (2016)
	6.1.7 หาข้อมูลทำกิจกรรมที่ อาจารย์มอบหมาย 6.1.8 ค้นหาเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ เพิ่มเติม 6.1.9 ถ่ายรูปเพาเวอร์พอยท์ ของอาจารย์แทนการจดบันทึก	เชิงปริมาณ	รัฐรัช วิถีภูมิประเทศ (2559)
7. ด้านอำนวยความสะดวก (Facility)	7.1 ความถี่การใช้งาน 5 ระดับ/ คาบเวลา 7.1.1 ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์	เชิงปริมาณ	Alfawareh & Jusoh (2014)
	7.1.2 ใช้เป็นนาฬิกาปลุก 7.1.3 ใช้เป็นนาฬิกา	เชิงปริมาณ, ข้อความ	- Alfawareh & Jusoh (2014) - Wang et al (2016)

กลุ่มพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน	รูปแบบการเก็บข้อมูล	ชนิดข้อมูล	งานวิจัยที่ใช้
	7.1.4 ทำธุรกรรมทางการเงิน 7.1.5 ใช้เป็นปฏิทิน 7.1.6 ใช้เตือนความจำ 7.1.7 ใช้ค้นหาเส้นทาง	ข้อความ	Wang et al (2016)

5. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่น มีรายละเอียดดังนี้

พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก (2557) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นและผลกระทบด้านลบของการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นไทยต่อตนเองและสังคม ทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามผู้ใช้สมาร์ทโฟนอายุระหว่าง 16-26 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้สามารถแบ่งพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น ความถี่ในการโทรเข้า โทรออกต่อคาบเวลา ความถี่ในการรับส่งข้อความต่อคาบเวลา เป็นต้น 2. ด้านความบันเทิง เช่น ความถี่ในการฟังเพลงต่อคาบเวลา ความถี่ในการถ่ายภาพต่อคาบเวลา เป็นต้น 3. ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ความถี่ในการใช้แอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ต่อคาบเวลา เป็นต้น โดยใช้สถิติทดสอบที (T-Test) เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างเพศของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของกลุ่มวัยรุ่น และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของกลุ่มวัยรุ่นจากช่วงอายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ จากผลการทดสอบ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนแตกต่างกัน อายุแต่ละช่วงวัยมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนแตกต่างกัน และระดับการศึกษามีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเพียงระดับรายได้ต่อเดือนที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนไม่แตกต่างกันในกลุ่มผู้ใช้สมาร์ทโฟนอายุระหว่าง 16-26 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

Alson & Misagal (2016) ทำการศึกษากาการใช้สมาร์ทโฟนในนักศึกษามหาวิทยาลัย ทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาที่ใช้สมาร์ทโฟนในมหาวิทยาลัยจำนวน 125 คน ศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น ความถี่ในการตรวจสอบอีเมลต่อคาบเวลา เป็นต้น 2. ด้านการสืบค้นข้อมูล เช่น ความถี่ในการท่องอินเทอร์เน็ตต่อคาบเวลา ความถี่ในการตรวจสอบหน้าเว็บไซต์ต่อคาบเวลา เป็นต้น 3. ด้านความบันเทิง เช่น ความถี่ในการเล่นเกมต่อคาบเวลา ความถี่ในการดูหนังต่อคาบเวลา เป็นต้น 4. ด้านการฉ้อโกง เช่น ความถี่ในการโทรหาตำรวจกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อคาบเวลา ความถี่ในการโทรหาพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่อคาบเวลา เป็นต้น และ 5. ด้านการศึกษา เช่น ความถี่ในการจดบันทึกเอกสารต่อวัน ความถี่ในการค้นหาเนื้อหาที่ไม่เข้าใจต่อวัน เป็นต้น โดยใช้สถิติทดสอบที (T-Test) เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของนักศึกษาระหว่างเพศชายและเพศหญิง จากผลการทดสอบ พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายใช้งานด้านความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 3.65 เช่น ฟังเพลง ดูวิดีโอ เป็นต้น ในขณะที่เพศหญิงใช้งานด้านการติดต่อสื่อสาร ร้อยละ 3.72 เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และอินสตาแกรม (Instagram)

Wang et al (2016) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สมาร์ตโฟนในชีวิตประจำวันเพื่อการเดินทาง ทำการสำรวจโดยใช้การสัมภาษณ์ และแบบสอบถามออนไลน์ของผู้ใช้งานสมาร์ตโฟนของระบบปฏิบัติการ IOS หรือ Android จำนวน 19 คน โดยศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1.การติดต่อสื่อสาร 2. ความบันเทิง 3. การสืบค้นข้อมูล และ 4. การอำนวยความสะดวก เช่น ความถี่ในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านสมาร์ตโฟนต่อคาบเวลา ความถี่ในการซื้อสินค้าออนไลน์ต่อคาบเวลา เป็นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนจากช่วงอายุที่แตกต่างกัน และใช้สถิติทดสอบทีในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนระหว่างเพศชายและหญิง จากผลการทดสอบ เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนแตกต่างกัน และช่วงอายุต่างก็มีผลต่อการใช้สมาร์ตโฟนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากปัจจุบันสมาร์ตโฟนถูกพัฒนาให้สะดวกต่อการใช้งาน มีราคาไม่แพง และยังมีการพัฒนาให้เหมาะสมต่อความต้องการของผู้ใช้งาน ทำให้สมาร์ตโฟนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคม จึงพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกรายมีสมาร์ตโฟนเป็นของตนเอง ส่งผลให้มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เนื่องจากการพกพาสมาร์ตโฟนตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนที่แตกต่างกัน ตามความต้องการในการใช้งาน ซึ่งสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนจากการศึกษาแบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร (Communication) ความบันเทิง (Entertainment) การสืบค้นข้อมูล (Data Search) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) การใช้กรณีฉุกเฉิน (Emergency) การศึกษา (Education) และการอำนวยความสะดวก (Facility) นอกจากพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของวัยรุ่นนั้นจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมที่ต่างกันของวัยรุ่นต่อการใช้งานสมาร์ตโฟนเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตนเองนั้น การศึกษาปัจจัยการใช้สมาร์ตโฟนก็มีส่วนที่ทำให้พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนแตกต่างกันอีกด้วย จากการศึกษาทำให้ผู้เขียนสามารถจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ และระดับการศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Demographic Factors) เนื่องจากพบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความต้องการในการใช้สมาร์ตโฟนที่ต่างกัน , ช่วงอายุของผู้ใช้สมาร์ตโฟนที่ต่างกัน ย่อมมีความต้องการใช้งานที่ต่างกัน และการศึกษา พบว่าระดับความคิดและค่านิยมของการศึกษาทำให้มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในแต่ละช่วงอายุที่หลากหลาย เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยผู้สูงอายุ เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน

6.2.2 ควรระบุปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนให้มีความชัดเจน และหลากหลาย เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม เป็นต้น

6.2.3 ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน หรือกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 1 กลุ่มประชากร เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน

6.2.4 พิจารณาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในด้านบวกและด้านลบให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ.พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนในชั้นเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย.
วารสารสุทธิปริทัศน์ 2559; 30(95), 48-58.
- บริษัทชินโนเวล ประเทศไทย จำกัด . (2553). วิทยุรุ่นใหม่ติดที่อแปเซียฮิตโซเซี่ยลเน็ตเวิร์ค และมี้อลือ.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.ryt9.com/s/prg/977162.html> (วันที่ค้นข้อมูล : 18
พฤศจิกายน 2560).
- พัทธนา สุวรรณแสน , วิวรรณกาญจนวชิ , กนกภรณ์อ่วมพราหมณ์.พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้
โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. **วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**2557; 25(3):35-47.
- พิชญ์ เพชรคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก.พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์สมาร์ตโฟนของวัยรุ่นไทยที่มีผลกระทบด้าน
ลบต่อตนเองและสังคม.**บทความวิชาการ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม**. 2557.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ . (2559).แนวโน้มคนไทยใช้สมาร์ตโฟนมากขึ้น . [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก:
<http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/ActivityNSO/A24-05-60.aspx.html> (วันที่ค้นข้อมูล
:18 พฤศจิกายน2560).
- สำนักวิจัยสยามเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตโพล. (2559).โพลสำรวจพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของวัยรุ่นไทย .
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.voicetv.co.th/read/106156.html>. (วันที่ค้นข้อมูล :18
พฤศจิกายน 2560).
- Alfawareh H.M.,&Jusoh S.,Smartphones usage among university students: Najran University
case. **Journal of Academic Research** 2014; 6(2): 321-326.
- AlsonJ.N., &Misagal L.V.,Smart phones usage among colleges.**International Journal
ofResearch in Engineering & Technology** 2016; 4(3): 63-70.
- Wang D., Xiang Z.,&Fesenmaier D.R.,Smartphone use in everyday life and travel.**Journal of
Travel Research** 2016; 55(1): 52-63.